

Relevante nettsted

Domstoladministrasjonens internasjonale arbeid

<https://www.domstol.no/nca>

Europarådet-CEPEJ

<https://www.coe.int/en/web/cepej/>

EU-nettverket ENCJ

<https://www.encj.eu/>

Europarådets dommerråd, CCJE

<https://www.coe.int/en/web/ccje/home>

Lovdata nyhetsbrev om europolov

<https://europolov.no/nyhetsbrev>

Oversatte rettsavgjørelser

<https://lovdata.no/register/dommerEngelsk>

Nettverk for Høyesterett, ACA Europe

<http://www.aca-europe.eu/index.php/en/>

Har du forslag til hvordan nyhetsbrevet kan forbedres? Tips til tema? kontakt oss:

Internasjonaltsekretariat@domstol.no

Internasjonalt arbeid

Velkommen til femte utgave av nyhetsbrevet fra DAs internasjonale sekretariat! Nyhetsbrevet publiseres cirka fire ganger i året, og presenterer først og fremst aktuelt stoff fra aktiviteter knyttet til norske domstolers og Domstoladministrasjonens (DA) internasjonale arbeid.

Denne høsten har internasjonalt sekretariat endelig fått reise til noen av våre samarbeidsland under EØS midlene, for å møte partnere, følge opp program og prosjekters fremdrift, samt knytte bilaterale bånd. Vi har også tatt i mot delegasjoner fra henholdsvis Litauen og Kroatia, som kom til Norge på studiebesøk. Ettersom pandemien har lagt begrensninger på muligheten til reising de to siste årene, var det godt å kunne møtes fysisk. Vi har også arrangert webinar i regi av EØS-midlene, hvor temaet var «Digitale høringer» og målet var erfaringsutveksling mellom Norge og flere land.

I denne utgaven får du også vite mer om hvordan DA bistår European Judicial Training network (EJTN) digitale kompetansetiltak for dommere.

Videre, en viktig utgivelse å merke seg, er resultatene av World Justice Project (WJP) Rule of Law Index 2021, som ble publisert i oktober.

I tillegg omtaler vi som vanlig aktuelle nyheter og du finner bl.a. lenker til nyheter fra internasjonale organ som CEPEJ og ENCJ.

EØS-midlene – Bulgaria

Gjennom EØS ordningen, er DA programpartner i flere land. I dette nyhetsbrevet presenterer vi Bulgaria.

DA er både program og prosjektpartner i justisprogrammet i Bulgaria. Som programpartner bidrar DA til både utviklingen og implementeringen av programmet gjennom rådgivning og erfaringsutveksling. På prosjektnivå, bidrar vi med å finne norske eksperter som kan dele norsk erfaring til tre konkrete prosjekter. Prosjektene skal bidra til en mer moderne og bærekraftig opplæring av dommere og påtalemyndighet i Bulgaria, økt effektivitet av bulgarske domstoler og økt rettstilgang for sårbare grupper, herunder romfolk.

Justisprosjektene finansieres gjennom en avtale på ca 35,3 millioner euro, og er inngått mellom Utenriksdepartementet i Norge og Bulgaria innenfor rammen av EØS-midlene.

Travel høst for EØS-midlene

Besøk i Bulgaria og Kroatia

Pandemien har lagt begrensninger på alles reisevirksomhet, og det er ikke alltid gunstig når man jobber med internasjonalt arbeid. Derfor var gleden stor da teamet på Internasjonalt sekretariat endelig kunne reise igjen etter to år!

I oktober la vi turen innom to av våre samarbeidsland gjennom EØS-midlene, henholdsvis Bulgaria og Kroatia. Arbeidet med EØS-midlene er for alvor gått inn i gjennomføringsfasen. Det ble gjennomført møter med partnere på både program- og prosjektnivå, for å diskutere status, fremdrift, og legge planer for videre gjennomføring av justisprogrammet i landene. Formålet var også å stimulere til økt bilateralt samarbeid ved å gjøre relevante aktører bedre kjent med regelverk og muligheter. Samarbeidet er godt, men det har vært betydelige forsinkelser i implementering grunnet pandemien. Sammen finner vi imidlertid løsninger på hvordan vi best realiserer de ulike prosjektene.

EØS- Studiebesøk til Norge fra Justisdepartementet i Kroatia

I november organiserte internasjonalt sekretariat et studiebesøk for en kroatisk delegasjon, med deltagere fra Ministry of Justice and Public Administration. Som del av sitt EØS prosjekt, ønsker Kroatia å forbedre sine digitale tjenester, samt innføre nye digitale verktøy i sin justis - sektor, og formålet var derfor å lære mer om Norges erfaringer og best practices i justis, – og statlig sektor.

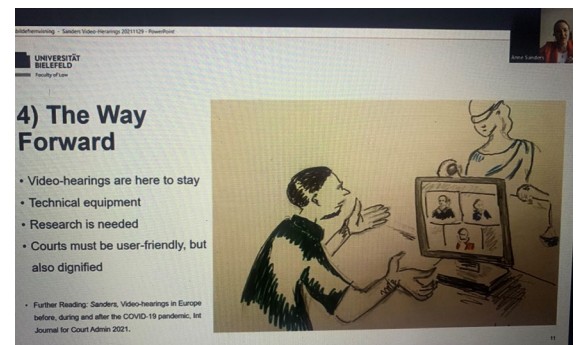
På programmet over fire dager i Oslo sto blant annet møter med IT- og innovasjons avdelingen hos DA, Brønnøysundregistrene, Kartverket, Lovdata, Kommunal og Digitaliseringsdepartementet og Universitetet i Oslo. Delegasjonen fikk også omvisning i Oslo tingrett og anledning til å observere et rettsmøte.

DA webinar – EØS «Digital Hearings»

Under EØS-midlene, arrangerte internasjonalt sekretariat et webinar 29.november 2021, med tittelen «Digital Hearings». Formålet med webinarret var å utveksle erfaringer og best practices, samt å øke kunnskapen om rettsmøter uten fysisk tilstedeværelse.

DA presenterte hvordan Norge har håndtert regelverks-endringer i sammenheng med økt bruk av digitale rettsmøter, og hva som er rammeverket i norsk lov. Dm. Kristin Farstad fra Hordaland tingrett forklarte om organisering og erfaring med gjennomføring av rettsmøter og sivile rettssaker ved bruk av fjernmøteteknologi-fra en dommers perspektiv. Deltakere (dommere og ansatte ved Justisdepartementet) i DA's samarbeidsland Kroatia og Litauen presenterte deretter sine respektive ordninger og erfaringer med digitale høringer, etterfulgt av spørsmål i plenum. Til slutt ga Professor Anne Sanders fra Bielefeld universitet i Tyskland et komparativt blikk på ulike lands løsninger og tilpasninger av lovverk både før og under pandemien, og kom med gode tanker for veien videre.

Det ble tydelig at digitale høringer er her for å bli, det har mange fordeler (herunder effektivitet), og vil gi varige endringer i måten å jobbe på. Samtidig kan det ikke erstatte alle typer fysiske rettsmøter. Av utfordringer ble det pekt på tekniske problemer, at det reiser spørsmål om rettsikkerhet er ivaretatt, men også at man kan miste noe av alvoret i rettsmøtet når alt foregår digitalt.

DA og EJTN

Norge har observatørstatus i EJTN (European Judicial Training network), da vi ikke er medlem av EU. Vi er i samme situasjon som flere land, England er det siste landet som fikk samme status som oss. Det betyr at vi får uttale oss i en del sammenhenger, men har ikke stemmerett. HRK direktør er Norges representant i EJTN.

DA, ved avdelingsdirektør Kari Berget, har vært en aktiv bidragsyter i dette nettverket, ikke minst i forhold til å få satt dommerhåndverket på agendaen. Vi har deltatt i en arbeidsgruppe som har arbeidet spesielt med `judgecraft`. Det ble utviklet et spesifikt kompetansetiltak, som det enkelte land i neste runde kunne ta tilby sine dommere. Det siste året har deltagelse i nettverket vært nedprioritert på grunn av pandemi og struktur.

Norske dommere kan delta på ulike kompetansetiltak i regi av EJTN og andre aktører som ERA og HELP. Se intranettet under Kompetanseportalen, [Internasjonale tilbydere](#). Vi minner samtidig om muligheten til å delta på [SEND](#) og [besøke våre nordiske naboland](#).

Se også mer om EJTNs digitale kompetansetiltak for dommere [her](#)

[HELP \(Human Rights Education for Legal Professionals\)](#) online programmet i Europarådet tilbyr også kurs og direkte opplæring for dommere, påtalejurister og advokater i mange ulike fagområder, se alle kurstilbud [her](#)

Andre aktuelle rapporter og nyheter:

Rule of Law Index

Hvert år måler [World Justice Project](#) Rule of Law Index befolkningens opplevelse av rettsikkerheten i over hundre land verden over.

I år som i fjor toppes undersøkelsen av de nordiske landene. Øverst troner Danmark tett fulgt av Norge med Finland på tredjeplass. I den andre enden av skalaen finner man land som Kongo, Venezuela og Kambodja.

WJP ser på åtte indikatorer; maktfordeling, fravær av korrupsjon, åpenhet i forvaltningen, fundamentale rettigheter, lov og orden, håndhevelse av regelverk og hvordan rettssystemet fungerer, konfliktløsning og tvistemål samt straffesaker. Rapporten fanger også opp endringer i «rule of law» som følge av Covid pandemien.

Les hele rapporten [her](#)

Redegjørelse for DAs internasjonale arbeid

DAs styre får hvert år en redegjørelse for DAs internasjonale arbeid. Redegjørelsen, som ble behandlet i styremøte 13. desember, tar dels opp hvor DA er aktiv i nettverk og organisasjoner samt det rettsoppbyggende arbeid som DA gjør gjennom ekstern finansiering. (EØS-midlene og Vest-Balkan). I tillegg er det en del som forteller om internasjonal domstolutvikling. I [2021-rapporten](#) fokuserer det på EUs rule of law report samt ovennevnte Rule of Law Index.

CEPEJ

CEPEJ (Europarådets kommisjon for effektivitet i rettspleien) er opprettet av Europarådet. Målet til CEPEJ er å bidra til forbedret effektivitet og økt rettssikkerhet i rettsvesenet til Europarådets 46 medlemsland. DA er medlem for Norge.

Crystal Scales of Justice

Prisen «Crystal Scale of Justice» blir delt ut annenhvert år til et europeisk land som har satt i gang gode og innovative tiltak for å øke rettssikkerheten. Det er Europarådet gjennom CEPEJ som deler ut prisen til et av sine 47 medlemsland. I 2017 gikk prisen til Norge for vitnestøtteordningen i regi av Røde Kors og Domstolene i Norge.

Årets pris gikk til Justisdepartementet i Frankrike, for prosjektet "Simplified filing of complaints in hospitals for victims of domestic violence", som gir ofre for vold i nære relasjoner, gjennom en forenklet prosedyre, lettere tilgang til å rapportere/innklage en sak direkte. Danmarks Domstole fikk også en pris for ulike opplegg for bedre opplæring om domstolene i skolene.

For mer om prisen, og juryens begrunnelse, se CEPEJ sine [nettsider](#)

Digitalisering av justissektoren

Digitalisering av justissektoren var i fokus i CEPEJ's plenar møte, 8 og 9. desember. En [action plan](#) for de neste fire årene innen temaet "digitalisation for a better justice" ble vedtatt. Les mer [her](#)

European day of Justice– rapport om ulike lands arrangement

Les mer om European day of justice på CEPEJ sin [nettside](#) og last ned rapport [her](#)

ENCJ

ENCJs generalforsamling vedtok [Compendium on Councils for the Judiciary](#) 29. oktober. Kompendiet er et sammendrag av uttalelser, erklæringer og rapporter som ENCJ har vedtatt på råd for rettsvesenet siden ENCJ ble opprettet i 2004. Nye standarder og anbefalinger er også lagt til.

Polens domstolråd ekskluderes fra ENCJ

I en uttalelse fra en ekstraordinær generalforsamling avholdt den 28. oktober ble det konstatert at Polish National Judicial Council (KRS) ekskluderes fra European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ). Sistnevnte finner at KRS ikke lenger innfrir vilkårene for medlemskap. Vilkår for medlemskap i ENCJ er at institusjonen er ansvarlig for administrasjonen av den uavhengige dømmende myndighet og er selvstendig i forhold til statens utøvende og lovgivende myndigheter. *"The KRS does not safeguard the independence of the Judiciary, it does not defend the Judiciary, or individual judges, in a manner consistent with its role as guarantor, in the face of any measures which threaten to compromise the core values of independence and autonomy".*

Les uttalelsen i sin helhet [her](#)

CCJE

CCJE utga 7. des. 2021 [Uttalelse 24 \(2021\)](#) om utviklingen av domstolsråd og deres rolle i uavhengige og upartiske rettssystemer, samt forholdet til anti-korrupsjonsorganer

CCJE har også nylig utgitt en samling av en rekke prinsipielle uttalelser om dommere og domstoler, les mer [her](#). Rapporten, «Opinions of the Consultative Council of European Judges (CCJE) No. 1 to 23 (2001 – 2020) and Magna Carta of Judges” kan du lese [her](#)

Sekonderingsmulighet i Europarådet - Call for candidates for a secondment Programme Adviser - Legal Co-operation Division Directorate General Human Rights and Rule of Law

Er du offentlig tjenestemann/kvinne/i offentlig forvaltning/dommer/påtalemyndighet eller på annen måte kvalifisert til å sekonderes til Europarådet? Kunne du tenke deg å jobbe med juridisk samarbeid og bidra til å bevare rettsstaten ved å aktivt støtte aktiviteter som involverer dommere og påtalemyndigheter og vern om deres uavhengighet? Er du interessert i å utvikle og fremme juridiske standarder for å styrke det felles juridiske rommet i offentlig og privat rett?

Legal Co-operation division i Europarådet søker etter en **Programrådgiver** med relevant yrkeserfaring for å sikre utvikling og gjennomføring av divisjonens aktiviteter på disse områdene. Se mer på Europarådets [nettside](#)

Søknadsfristen er **20. desember 2021** (midnatt CET). Les hele stillingsutlysningen [her](#)

Kommende konferanser/webinar

“The Rule of Law in Europe: Insights from the 2021 Rule of Law Index”- Webinar, 15. Desember 18:00-19:00 (CET)

I dette nettseminaret vil forskere fra [World Justice Project](#) diskutere resultatene fra Rule of Law indeksen, og utviklingen med fokus på Europa i et år dominert av COVID-19-pandemien. Deretter vil casestudier som Ungarn og Polen bli gjennomgått av Prof. Petra Bard and Prof. Adam Bodnar (sistnevnte tidligere Ombudsmann i Polen). For mer informasjon og registrering se [her](#)

Universitetet i Oslo - det juridiske fakultet

Formuerettsgruppa inviterer til faglunsj om den rykende ferske "Bori 4-dommen" (HR-2021-2201-A). For fjerde gang på nokså kort tid kommer Høyesterett med interessante uttalelser om forholdet mellom kontrakts- og deliktsansvar.

Tid og sted: 15. des. 2021, 12:00, Zoom.

Se mer [her](#)